

SLOVENE

Velja po pošti:

za celo leto naprej... K 40.—
za en mesec... 3.50
za Nemčijo olosetno... 45.—
za ostalo inozemstvo... 50.—

V Ljubljani na dom:

za celo leto naprej... K 35.—
za en mesec... K 3.—
v upravi prejemam mesečno... 2.50

Sobotna izdaja:

za celo leto... K 8.—
za Nemčijo olosetno... 10.—
za ostalo inozemstvo... 13.—

Inserati:

Enostopna poltirnica (72 mm)
široka in 3 mm visoka ali nj
prostor)za enkrat... po 50 v
za dva- in večkrat... 45.,
pri večjih naročilih primeren
popust po dogovoru.
Ob sobotah dvojni tarif.

Poslano:

Enostopna poltirnica K 1.—
Izhaja vsak dan izveniši ne-
delje in praznike, ob 3. uri pop.
Redna letna priloga voznik redUredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 59.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograke 20.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 50.

Državna kriza.

»Želja krone je, vladati z ljudskim zastopstvom.« Tako zaključuje včerajšnja »Reichspost« svoja izvajanja o demisiji Seidlerjevega kabineta. Avdiience vodilnih parlamentarcev pri cesarju so se že pričele. Prva sta bila sprejeta zastopnika nemških nacionalcev poslanca dr. Waldner in Teufel. Nato predsednik Poljskega kola dr. Tertil. Zvečer se je vršil pod predsedstvom cesarja ministrski svet. Zanimivo je, da so na nedeljskem ministrskem svetu, ki je sklenil demisijo celokupnega kabineta, ministri Wieser, Homann in Bauhans poudarjali, da ni samo grof Silva-Tarouca proti § 14., ampak da so tudi oni odločni nasprotniki vsakega absolutizma. Gotovo so to svoje stališče tudi snoči pred cesarjem zastopali. Danes je poklican k cesarju načelnik Jugoslovanskega kluba dr. Anton Korošec. Istočasno tudi zastopniki Nemcev prelat Hauser, dr. Steinwender, dr. Sylvester in vitez Pantz. Jutri zastopnika Češkega svaza Stanek in Tusar, nato pa v imenu Ukrajincev dr. Petrušević in v imenu Romanov dr. Isopescul Grecul. V parlamentarnih krogih sodijo, da bo situacija v par dneh že popolnoma pojasnjena. Danes računajo z gotovostjo, da bo cesar sprejel Seidlerjevo demisijo in da bo sklican parlament h kratkemu zasedanju, da reši državne potrebe. Zdi se, da je misel na absolutistični režim pokopana, ker je velikanska večina prebivalstva kakor tudi zastopniki vseh strank — razen nemških šovinistov — proti kršitvi ustave. Nemci so seveda razburjeni in razglašujejo Seidlerjev odstop kot casus belli za nemške stranke. Toda vsakdo ve, da ni vzeti njihovih groženj preveč resno in da le iščejo izhoda, kako bi mogli brez formalne blamaže revidirati svoje stališče.

Danes govore že o prehodnem ministru. Poleg železniškega ministra Banhaus se imenuje kot Seidlerjev naslednik bivši ravnatelj dunajske policije sedanji notranji minister dr. Gayer. Toda ta kandidatura je le pobožna želja avstrijske policije same, ki ima pod policajem kot notranjim ministrom svoje zlate čase.

Poljsko časopisje poudarja, da je po zadnjih sklepih Poljskega kola položaj med Poljaki pojasnjen. Poljaki so se to pot postavili in vse stranke občudujejo njihovo energičnost in odločnost. Upajmo, da ne krenejo na stran pona in da so za vselej minuli časi, ko so tvorili največjo oporo nemškim strankam in nemškemu kurzu.

X X X

LISTEK.

Večeri ob Lemanu.

Spisal vseuč. prof. Maryan Morawski, S. J.
Po tretji izdaji predstavil France Fr. Stelč.
(Dolje.)

Dewille.

Ne naprtujmo, gospoda, Bogu svojih dozdevanj, ampak skušajmo spoznati, kaj je Bog storil — kakor je rekla včeraj gospodična Wilson in smo ji vsi pritrdili.

Mislino si palčka, ki jako slabo vidi in ki ga je usmiljen in bogat gospod ukazal privedi v svojo palačo ter obljubil po očetovski skrbeti zanj. Spremimo ga v to palačo. Nater se gre po več kamenitih stopnicah. Na drugi ali tretji stopnici sede palček s hrbtno proti palači ter se začne kujati in plakati. »Kaka palača je to,« pravi, »namesto divanov in blazin sam trd kamen, nad glavo golo nebo, okrog mrz, nič jesti — tu je vendar slabše kakor v koči!« Skušamo ga spraviti dalje; pravimo mu, da je to samo zunanji del poslopja, da so to stopnice, po katerih je treba priti noter, v sobah pa da bo imel tudi divane in blazine in jesti, kolikor bo hotel... Vse zastoni, palček sedi na stopnicah, s pleči obrnjen proti palači in uporno ponavlja: »Kaka palača je to? Tu mi je trdo, mrz in lačen sem!«

Vi se smehljate, gospoda; vendar raz-

Dr. Korošec pri cesarju.

Načelnik Jugoslovanskega kluba dr. Korošec je bil za danes povabljen v avdienco k cesarju.

Avdiencia pri cesarju.

Danes so bili povabljeni k cesarju: načelnik nemške krščanske socialne zveze prelat Hauser, poslanci dr. Sylvester, dr. Steinwender in baron pl. Pantz. Za jutri, v sredo, so povabljeni: češka poslanca Stanek in Tusar, načelnik ukrajinske zveze dr. Petrušević in načelnik rumunskega kluba Isopescul-Grecul.

Cesar za parlament.

Načelnik Poljskega kluba dr. Tertil je poročal predsedstvu, da je temeljem avdiencie dobil vtis, da polaga cesar na ohranitev parlamenta veliko važnost.

Z nedeljskega ministrskega sveta.

Dunajski »Morgen« poroča, da je v nedeljskem ministrskem svetu, ki je sklenil demisijo vlade, več ministrov odločno nastopilo proti vladni § 14. Tako se je oglasil k besedi trgovinski minister baron pl. Wieser in pripomnil, da je v javnosti glasom časnih poročil razširjeno mnenje, da se je izjavil proti § 14. samo poljedelski minister grof Sylva-Tarouca. Temu nasproti mora z vso odkritostjo izjaviti, da zastopa tudi on enako stališče in je za to, da se skliče državni zbor. Upravo § 14. bi moral brezpogojno odkloniti.

Minister za javna dela Homann je pripomnil, da je prišel na svojih potovanjih v ozko dotiko z ljudstvom in dobil vtis, da prebivalstvo hrepeneče želi, da bi parlament zopet delal.

Železniški minister baron Banhaus je krepko zastopal mnenje, da v današnjih dneh ni čas za delo § 14., marveč mora delati parlament. Dasiravno je nepristranski uradniški minister, smatra vendar za svojo dolžnost, da v interesu države dvigne svareče svoj glas proti vpostavi § 14.

Ministrski predsednik dr. pl. Seidler je povedal svoje mnenje tako, da namerava tudi on vse storiti, da bi »izhajal« brez § 14., če bi pa nastala potreba in bi bilo uspešno delo s parlamentom nemogoče, se mora ukreniti potrebno, da se vodijo državni posli tudi brez parlamenta.

V nadaljni debati so ministri spričo dejstva, da se v teh resnih časih v ministrskem svetu glede političnih odredb ne da doseči edinstva, izražali željo, da bi kot svetovalci krone dobili priliko, zastopati svoje mnenje pred cesarjem. Ministrski predsednik je obljubil, to željo na meročajnem mestu sporočiti.

sodite sami, če ni to verna slika načina, kakor se mnogo današnjih ljudi, mislecev in filozofov pesimizma pritožuje o božjem stvarstvu. Omeje si majhen kosček vesoljnega sveta — kolikor daleč pač sega njihova roka in kratki pogled — silijo se razložiti si ta kosček kot v sebi zaključeno celoto — in nazadnje se pritožujejo, da je taka stavba slaba, grda in brez smisla. Res, ako ima kdo stopnice za palačo, nimajo smisla, tode one so stopnice in kot take imajo smisel: vodijo v palačo.

Če vzamemo življenje za prehodno dobo, v kateri se izpopolnjujemo — kakor ukazujeta tudi razum in vera — razumemo precej, da ima smrt smisel, in tudi, da more imeti trpljenje pravico do obstoja v tem življenju. Kaj tvori moralno vrednost in visokost človeka? Ne prirojeni nagib k dobremu, ki še nima etičnega značaja; tudi ne posamezna dobra dela, za katerimi lahko nastopijo slaba; ampak razvita moralna krepost, katere nagiba človeka vedno k napredku z ozirom na etični ideal. Kako se pa doseže krepost? Kakor na človeškem telesu napor krepi in oblikuje mišice, ki bi brez njega zapadle atrofiji, tako tudi v organizmu duha napor, zmaga nasprotstev in trpljenja, oblikuje in veča moč kreposti, in šele takrat je krepost resnična in razvita, ko je zmogla takega zmagalnega napora. Odtod stara moralna resnica, ki se popolnoma sklada z modernim psihološkim opazovanjem, da je trpljenje priskusni kamen za krepost.

Bodoči ministrski predsednik policaj.

Nekateri nemški listi označujejo kot predsednika bodočega prehodnega ministristva sedanjega notranjega ministra vitez pl. Gayerja, prejšnjega načelnika dunajske policije.

Prehodno ministristvo?

Nemški listi poročajo, da se Seidlerjev kabinet nadomesti s prehodnim ministristvom, katerega glavna naloga bi bila, sklicati parlament na kratko zasedanje, ki naj reši najnujnejše državne potrebščine. Načelnik prehodnega ministristva da bo po vse jpriliki sedanjí železniški minister baron Banhaus. Nemškim strankam bo moralo dati prehodno ministristvo zagotovilo, da ostanejo okrožja na Češkem nedotaknjena in zadnji čas uvedena politika v razmerju nasproti Čehom in Jugoslovonom neizpremenjena. S to obljubo naj se Nemcem vzame čut, kakor da bi bili doživeli političen poraz. Tako nemški parlamentarni viri!

Gospokozbornična desnica za takojšnje sklicanje parlamenta.

Izvršilni odbor gospokso - zbornične desnice je enoglasno sklenil zahtevo, naj se nemudoma skliče državni zbor. V petek se vrši plenarno zborovanje desnice. Češka skupina se zbere v četrtek.

Glasovi o parlamentu.

Graški listi poročajo 24. t. m.: V parlamentu so danes mnogi zastopali mnenje, da se skliče parlament brezpogojno začetkom julija, bodisi z Seidlerjem ali brez njega. Na eni strani računajo na socialne demokrate, da bodo kakor zadnjič glasovali za proračun, na drugi strani pa pričakujejo od Poljakov, da ne bodo šli tako daleč, da bi preprečili vojne kredite.

Nemški glasovi o notranjem položaju.

Graški listom poročajo z Dunaja 24. t. m.: Z ozirom na Seidlerjevo demisijo so Poljaki v poslanski zbornici izrazili mnenje, da bo vladar odstop dovolil in poveril sestavo kabineta novemu možu. V pismenem odgovoru Poljskega kluba Zvezi nemškonacionalnih strank, ki ga je izročil minister pl. Twardowski, so se izjavili Poljaki pripravljenimi, da z Nemci sestavijo večino. Tudi načelnik Poljskega kluba je ustno zatrdil poslancu Waldnerju, da so Poljaki pripravljeni v zvezi z Nemci sestaviti večino. V Zvezi nemškonacionalnih strank so pa drugačnega mnenja in izjavljajo, da pomenja padec dr. pl. Seidlerja pod slovanskim pritiskom vojni slučaj za Nemce. — Opoldne so upanje na sklicanje parlamenta ugodnejše presojali.

Ko bi torej ne bilo trpljenja na zemlji, bi božja cvetka kreposti ne rastle tako visoko; dodati moram še, da bi se ne razrastla v tako bogato mnogoličnost. Koliko kreposti bi bilo nepoznanih na svetu, če bi ne bilo trpljenja! Potrebnost, usmiljenost, moč, ki prezira nevarnost in smrt, požrtvovalnost, ki se posveti višji nalogi, skoro vse velike lastnosti, ki jih občudujemo pri junakih, posebno krščanskih, so utemeljene v trpljenju. In celo skromnejše čednosti, ki jih z veseljem in spoštovanjem gledamo okrog sebe, bi bile po veliki večini nemogoče, če bi ne bilo trpljenja. — Za nas bi bilo mogoče brez trpljenja udobnejše na svetu; toda če ni namen te zemlje, da nam vse prav olajša, ampak da je arena za moralno izpopolnitev človeštva, je obstoj trpljenja čisto utemeljen.

Gospodična Wilson.

Res, res! Svet brez trpljenja bi bil zabavališče — tako pa je visoka žola.

Jaz bi celo rekla, da je trpljenje v neki meri potrebno, da vrača dušo k Bogu. Res je, da tudi radost k Bogu vrača. Ako vidimo naravo tako čarobno, toliko dobrih in lepih stvari, poje cela duša hvalo Stvarniku. Toda te lepe in dobre stvari hitro pritegnemo k sebi naše srce, radost nas druži s svetom in nas v njem poizgubi. Nasprotno pa trpljenje vrača dušo vase, razdeva čar sveta, ker nas uči, da te stvari niso tista čista dobrota in lepota, za katero

Kot dan, prve seje so navajali 2. ali 4. julij. Rumuni so dali pobudo, naj bi se sklicala konferenca načelnikov in poizkusilo poravnati nasprotja; stranke pa predlogu niso pritrdile, ker položaj za tak poskus še ni dovolj pojasnjen. — Nemško-češka korespondenca poroča dne 24. t. m.: Za nemške stranke je spričo demisije celokupnega kabineta položaj tak-le: Nadaljni potek krize je bistveno odvisen od tega, kakšne sklepe bodo sprejele nemške stranke. Nemške stranke izjavljajo, da bodoči vladi, pa naj bo na njenem čelu kdorkoli, ne morejo zaupati. Kabinetna izprememba v smislu cesarjevega pisma bi torej sama ob sebi še ne pomenjala rešitve krize. Predpogoj za to bi bil vsekakor, da vse nemške stranke, torej tudi krščansko socialna zveza, v tem ozirom složno nastopajo. Jutri sprejme cesar nemške voditelje. Odločitve je pričakovati v treh do štirih dneh.

»Vossische Zeitung« o avstrijski kabinetni krizi.

List piše: Odločitev cesarja Karla je smatrati predvsem za izraz zaupanja nemškemu narodu v Avstriji. S tem se je nemškim strankam v pogajanjih s Poljskim klubom ojačil hrbet. Lastnoročno pismo govori predvsem o tem, da se bodo poizkusile vse parlamentarne možnosti. Ako se pokažejo Poljaki tudi v bodoče uporne, bodo s tem prevzeli odgovornost za stanje ex lex. Tudi če bi moral dr. pl. Seidler dejansko odstopiti, bo stal njegov naslednik vedno pred enakimi težavami, ker nasprotno Poljakov ni toliko naperjeno proti kabinetu, kakor proti državi, v katere okviru njihove dalekosežne narodne želje ne najdejo polne opravičbe. Toda če bodo merodajna mesta vztrajala na dosedaj dokazani trdnosti, potem je upati, da bodo vse državne sovražne razdiralne poizkuse odklonili.

Boji z Italijani.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 24. junija. Uradno:

Vsled povodni in slabega vremena nastali položaj nas je prisilil, da smo Montello in nekaj odsekov drugih na desnem bregu Piave priporjenih postojank izpraznili. Tozadevno že pred štirimi dnevi izdano povelje se je kljub težavam, ki so združene z menjavanjem brega, izvedlo tako, da so naša premikanja ostala sovražniku popolnoma skrita. Več že izpraznjenih črt je bilo včeraj cilj močnega italijanskega topovskega obstreljevanja, ki se je me-

hrepnimo; zato naravno nastaja hrepeneje duše po Bogu. Čutila sem vse to, ko sem prvič okusila trpljenje, ko sem bila tri mesece pri smrtni postelji svoje matere. Od takrat se mi je začel svet in to življenje čisto drugače zdeti: ne tako tragično kot gospodu Siemionovu, ampak nekoliko slovesno — kot vloga v resni drami, ki je nisem jaz sestavila.

Duhovnik.

Trpljenje je gotovo dobro za razvoj kreposti in, kakor ste dobro povedali, gospodična, nas oprošča varljivosti sveta; toda še več: če vpoštevamo obstoj moralnega zla v svetu, se pokaže trpljenje kot neobhodno potrebno, kot njega protitež in lek. Trpljenje ima očistevalno moč; to je morda nazor, ki ga je težko razložiti, ki se pa ne da zanikati in je globoko vkoreninjen v človeški duši. Pregreha, ki nas je najbolj razburjala, nas neha jeziti, kakor hitro je kaznovana s primerno velikim trpljenjem. Celu hudobnež na morišču vzbuja sočutje, pomečano s spoštovanjem, ker zadosti pravičnosti, kakor pravimo. In kolikokrat žene vest ljudi, da si sami nalože trpljenje, včasih celo do tega, da se izroče sodišču, ker se hočejo kaznovati za pregreho. Čutimo, da človek po moralnem zlu moti etični red; trpljenje pa kot fizično zlo oškoduje človeka in tako zopet ustvarja moralno ravnovesje. Ako je torej greh v svetu, mora biti tudi trpljenje kot pokora.

stoma povišalo do bobnečega ognja. Tudi sovražna pehota je napadla od nas zapuščene järke. Z našimi baterijami smo jo pognali nazaj.

Načelnik generalnega štaba.

Orlandovo poročilo s italijanskega bojišča.
Lugano, 24. junija. Ministrski predsednik Orlando se je vrnil včeraj s fronte. »Corriere della sera« poroča, da je izjavil Orlando: »Naša reč stoji izvrstno« in je še pristavil: »Več v kratkem«. Na hodnikih parlamenta je izjavil poslanec, da gre izvrstno.

Neurje na italijanskem bojišču.

Lugano, 24. junija. Italijanski listi obširno opisujejo strašno neurje, ki je obiskalo ozemlja ob Piavi in v gorah. Najmanjša voda se je spremenila v hudournik; v Piavi je plavalo kamenje in izruvana drevesa, ki so podrli avstrijske mostove. Takega neurja ni bilo že desetletja.

Bliska na Francoskem.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 24. junija. Veliki glavni štab:

Položaj je nespremenjen. Ob Anceri in Avri so se boji nadaljevali kakor prej. Zvečer so boji oživel tudi na drugih odsekih fronte. Ponoči živahno pozvedovanje. Vzhodno od Badonvillerja so nasakovalne čete vdrle v ameriško-francoske järke, zadale sovražniku težke zgube in ujele 40 ujetnikov.

Poročnik Udet je pribral svojo 31. in 32., nadporočnik Goering svojo 20. in 21. bračno zmagu.

Berlin, 24. zvečer. Uradno: Z bojišč nič novega.

Prvi generalni kvartirni mojster pl. Ludendorff.

Čeho-Slovaki v Sibiriji.

Helsingfors, 24. Poročila iz Petrograda potrjujejo, da so 40.000 mož močne češko-slovaške legije prišle v Vladivostok, kjer so odstavile oblasti boljševikov. V nekaterih mestnih delih se je vnel hud boj, ki se je bil le malo časa. V Vladivostoku plapolala češko-slovaški prapor. Načelnik japonske misije, admiral Kato, je povabil diplomatske zastopnike sporazuma na poseben posvet, ki je zboroval na krovu neke ladje. Kato je zastopnikom obširno zaplajivo poročal o ukrepih, ki jih je sklenil kronski svet v Tokiju. Pričakujejo odločilnih korakov. V Moskvo so prišla poročila, da so priborili češko-slovaški oddelki tudi v južni Rusiji uspehov nad armado boljševikov. Staropol je zasedlo več češko-slovaških bataljonov.

Berlin, 23. Glasila francoskih ministrov napovedujejo, da Japonska kmalu nastopi proti boljševikom. V Vladivostoku se bodo združili Japonci in Kitajci s Čeho-Slovaki. Japonska bo izdala oklic ruskemu narodu, da nastopa kot pooblaščenka, da se v Rusiji obnovi red.

jugoslovansko gledališče v Trstu.

Jugoslovani!

Zivo so nam še v spominu prekrasne majniške praške slavnosti; dokazale so nam, da je gledališče ona točka, ki tvori glavno oporišče neke kulturne, ampak tudi politične, gospodarske in socialne življenja naroda. Pridno so vsled tega pričeli bratje Čehi zbirati sredstva za drugi Talijin hram v Brnu. Bratje Hrvati se pripravljajo, da v kraljevem Zagrebu sezidajo drugo ognjišče narodne prosvete. In tudi naša bela Ljubljana čuti kakor sramoto, da je bilo njeno svetišče odvzeto Muzam, ter hočejo to popraviti s tem, da jih dostojno zopet uvede v hram, njim posvečen. Trst, ti krasni biser ob azurni Adriji, ki se dvigaš ponosno in obetaš Jugoslovanstvu lepo bodočnost, tudi ti moraš vstati in se skušati dvigniti do svojih posestrim zlate Prage, kraljevega Zagreba, bele Ljubljane. Tvoj narod jugoslovanski je svesten, požrtvovalen, kulturn. V tvoji sredi naj vstane spomenik in dokaz našega napredka, naše civilizacije, naše krepke volje do srečne, slavne bodočnosti. Naša dramatična umetnost je skromno doslej gostovala v naših skromnih narodnih domovih. Pretesni so ji prostori, postali smo večji, krila Genija se širijo, kraljica Muz išče dostojnega svetišča.

Našemu narodnemu razvoju, raštočemu političnemu vplivu, gospodarskemu razmahu mora odgovarjati povečana skrb za našo umetnost. Vidni znak tega našega prizadevanja, našega napredka bo:

Jugoslovansko gledališče v Trstu.

Jugoslovani!

Zberimo svoje moči, žrtvujmo, delajmo, gradimo! Dokazimo, da si ho-

čemo priboriti zares svojo neodvisnost in samostojnost v vsakem oziru in v vsakem pogledu. Borimo se za njo s plemenitim orožjem: z uma svitlim mečem. Prosvjetom k svobodi!

Zbirajte, zbirajmo, kakor zbira mravlja, polagajmo kamenček h kamenčku, vztrajno, vneto, navdušeno, požrtvovalno, do cilja. Ki je Jugoslovanski Talijin hram ob Adriji!

Dramatično društvo v Trstu,
10. junija 1918.

Dr. I. M. Čok, predsednik.
VL Rybač, tajnik.

»Dramatično društvo v Trstu« si je stavilo nalogo, da stori vse v dosegu gori navedenega cilja in je tudi že pričelo z delom. Prispevki za »Jugoslovansko gledališče v Trstu« naj se pošiljajo na naslov društvenega blagajnika g. Frana Rusa, Splošna hranilnica, Trst.

Mariborsko pismo.

Maribor, 23. junija 1918.

Mariborski župan dr. Johann Schmiederer slavi danes svoj sedemdeseti rojstni dan. Ob tej priliki se mu seveda usipajo čestitke od vseh strani. Toda vprašanje je, koliko teh čestitk je tudi odkritosrčno mišljenih. Slovenskega dela meščanstva med onimi, ki mu bodo čestitali, ne bo, ker nimajo nikakega povoda za to. Priznavamo, da je dr. Schmiederer osebo vseskozi poštenjak in vse preje, nego nacionalen fanatik. Toda on se je pustil potiskati od drugih naprej in je v lastnosti naprej potiskanega igral vlogo, kakršno so mu suflirali njegovi suflerji in naročevali režiserji. To se je videlo posebno o priliki glasovitega mariborskega »Volkstaga«, ki ga je moral — bržkone proti svojem boljšemu notranjemu prepričanju — pozdraviti imenom mesta. Ta pozdrav je bil sicer kratek, a odlikoval se je od govorov drugih govornikov po svoji zmernosti in dostojnosti. Temu primerno nima Schmiederer niti med svojimi najožjimi somišljeniki odkritosrčnih prijateljev. Očitajo mu pred vsem premalo odločnosti v narodnih vprašanjih, a tudi stvarne kritike proti njegovemu županovanju ne manjka. Tako mu očitajo, da je preveč popustljiv napram mestnim uradnikom, ki so uvedli na magistratu pravo samovlado uradniške kamarije. V zadnjem času je baže začel tozadevno pometati prvi podžupan Nasko za županovim hrbtom.

Položaj, v katerem praznuje župan dr. Schmiederer svojo sedemdesetletnico, je torej vse preje nego prijeten. K vsem težavam pa se pridružujejo še prehranjevalne skrbi, ki trkajo ravno sedaj z vso silo na vrata.

Mestni gospodarski svet je imel minuli petek sejo, v kateri je razpravljali pred vsem o preskrbi s kruhom. Dobava moke za mesto Maribor je znašala meseca novembra m. l. še 370 meterskih stotov v tednu, meseca decembra še 265 in meseca januarja 220 meterskih stotov na teden. Zato se je moral uvesti en brezkrusni dan v tednu. Sedaj pa se je znižala tedenska kvota na 180 meterskih stotov, tako da se mora uvesti še en brezkrusni dan v tednu.

Moke za kuho se bo razdeljevalo samo osminka kilograma na teden. Zato pa nam obljubujete četrt kilograma fižola na teden — ako ga bodo imeli!

Z mesom smo ta teden na »dobrem«. Dobili bomo 21 dkg — s priklado vred — za ves teden!

Čudno je, da letos ni skoro nič zgodnjega sadja. Ako kaka kmetica prinese košaro češenj na trg, se ljudje kar stepejo za nje. Cena je od 2 do 2.50 K za liter.

»Marburger Zeitung« poroča, da je doznala, da se mislijo delavnice južne železnice premestiti iz Maribora na neko postajo pottendorfske železnice. Uprava južne železnice da misli vse delavnice centralizirati, da s tem prihrani na delavcih in tudi davkih. Ker je v delavnici južne železnice v Mariboru zaposlenih preko 2000 oseb, bi bil to seveda velik udarec za mesto in zato je »M. Z.« že dvignila alarm. No, strah je prezgoden. Taka stvar se ne da izvršiti od danes na jutri in pri vsej tej stvari so tudi take tehnične zapreke, da se pač ne dajo tako lahko premagati. Zato je »M. Z.« pač to pot enkrat napravila prazen alarm.

Lastna podoba.

Preteklo soboto smo objavili pismo, katero je gospod deželni glavar odposlal vsem slovenskim občinam na Kranjskem. Povod za to so dali neljubi mu dogodki zadnjih dni. Nekateri občine, ki jim ni moglo biti prijetno, da je v seznamu njihovih častnih članov tudi dr. Ivan Šustersič, čigar politično delovanje je zadnji čas v direktnem nasprotju s koristmi in voljo našega naroda, so tega častnega člana črtale. Počasi, ena za drugo. Gospod deželni glavar je to dolgotrajno in mučno

Vašega imena še ni med tistimi, ki so doslej podpisali 8. vojno posojilo.

Glejte, da ga bomo jutri brali!

proceduro hotel naglo končati; s svojim pismom je odložil vsa častna občanstva, razen v tistih občinah, kjer mu naravnost izrazijo zaupanje; občinam je sporočil, da so taka dejanja nepostavna in da bi lahko kaj ukrenil zoper te sklepe; podčrtal je, da je to demonstracija zoper deželnega glavarja, ki je »postavljen od Njeg. Veličanstva cesarja«.

Ta slučaj ni dogodek politične važnosti. Ljudska sodba o deželnem glavarju je po njegovem izstopu iz kluba bila gotova in ne verjamemo, da bi jo moglo še kaj spremeniti. Če se z zadevo kljub temu pečamo, govorimo o njej le zato, ker je kranjska posebnost, in zato, ker se je s tem pismom gospod deželni glavar potrudil, da samega sebe kar najverneje portretira, da pokaže javnosti svojo točno sliko.

Nasproti trditvi gospoda deželnega glavarja, da so omenjeni sklepi nezakoniti, moramo ugotoviti, da to ni res. Občine imajo avtonomno pravico, da imenujejo svoje častne občane; zato imajo tudi pravico, da to imenovanje prekličejo. Te pravice jim ne more kratiti nihče, tudi deželni odbor ne! Pač pa se more tisti, komur so zeli častno občanstvo, pritožiti na deželni odbor; tedaj more deželni odbor razsojati o pritožbi, a le v formalnem oziru. Deželni odbor lahko razmotriva, ali je bila dotična seja občinskega odbora pravilno sklicana, ali je bilo glasovanje pravilno, in podobno. Nikakor pa ne more deželni odbor meritorno razsojati; on ne more odločevati o vprašanju, ali je bilo črtanje iz seznama častnih članov stvarno utemeljeno, ali ne. Grožnje, da bi bil gospod deželni glavar lahko kaj »ukrenil« zoper sklepe občinskih odborov, s katerimi je prenehal biti časten občan dotičnih občin, ni torej tako zelo resna, kakor se vidi huda. On bi se mogel le pritožiti na deželni odbor in deželni odbor bi moral dotične sklepe občin le potrditi, če so bili formalno pravilni.

Pa kaj! Gospodu deželnemu glavarju samemu ni več na tem, da bi bil častni občan tam, kjer je občinski odbor tako »nerazsoden«, da pozablja njegove tridesetletne zasluge. On le ne more trpeti, da bi se vršile take demonstracije proti osebi deželnega glavarja, ki je »postavljen od Nj. Veličanstva cesarja«. On se torej ne bori za svojo osebo, ampak ščiti čast kronel! Po naziranju deželnega glavarja je obsodba dr. Ivana Šustersiča — demonstracija proti cesarju samemu. Če kaže grožnja, s katero smo se zgoraj pečali, le pretkanega človeka, ki računa na juridično nevednost ljudi, katerim piše svoja pisma, je ta drugi način, da ustrahuje občine, še neprimerno značilnejši za človeka, ki se ga je drznil posluževati. Gospod deželni glavar dobro ve, da veljajo nezaupnice njemu kot ubežnemu državnemu poslanecu, ki v najtežjem času pomaga blatiti in denuncirati naše ljudstvo. On tudi dobro ve, kako je pod Stürgkhom postal deželni glavar, in se kljub temu ne obotavlja izpostavljati krono, da reši sebe...

In še nekaj je značilnega v tem pismu. Gospod deželni glavar je častni član le nekaterih občin — recimo, da jih je 30. Svoje pismo razpošilja vsem občinam. Namen je prozoren. Glavni stavek pisma ni tisti, v katerem deželni glavar odlaga častno občanstvo, ampak tisti, kjer pravi, da bo to čast obdržal v občinah, katere to izrečno žele. Tako bodo tudi tiste občine, ki še niso smatrale za potrebno, da ga imenujejo za častnega občana, dobile sedaj priliko, da »gonjo« zoper njega obso-dijo in mu izrazijo svoje zaupanje. Lepo bi bilo, če bi glasilo dr. Šustersiča moglo prinašati dolge sezname občin, ki se niso dale zbegati od »laži in obrekovanja« in ki bi svoje prave koristi slednjič vendarle spoznale. Zlasti za koristi gre. Tistim, ki se niso in ne bodo dale oplasti, napoveduje dr. Ivan Šustersič, da jim bo po vojski v vsem »šel na roko«. On bo čisto na novo uredil gospodarske razmere, povzdignil bo poljedelstvo, uredil živinorejo, popravil poslopja, nabavil orodja, povzdignil obrt in trgovino. Vse te naloge so sicer tako težavne, da se našim državnikom in finančnikom lasje težijo, če le pomislijo nanje — a našim občinam bo »šel deželni odbor na roko« in bo vse dobro. Zato je pa potrebno, da občine izrazijo gospodu deželnemu glavarju zaupnico. V splošnem gospodarskem polomu držav si nihče več ne zna pomagati, le deželni odbor kranjski bo s pametnim, smotrenim itd. delom vse prav uravnal. Seveda pod pogojem, da občine z otročjim črtanjem častnega občanstva prenehajo in da gospodu deželnemu glavarju izrazijo zaupanje.

Ali bi mogel kdo zvesteje naslikati svojo lastno podobo, nego ja to storil dr.

Šustersič. Boleče zadet, da je lahko miselno zaigral zaupanje, skuša svojo čast rešiti z grožnjami brez pravne podlage; od ljudske nevolje pregan se skriva za osebo, ki ji gre dolžno spoštovanje; ko je zapustil narod v njegovem boju za svobodno eksistenco, se mu skuša zopet približati s praznimi obljubami na tvarne dobrine. On milo prosi in grozi obenem. Obraz, ki nas gleda iz tega pisma, je obraz užaljenca, ki v zadnji jezi še enkrat dviga pest, preden mu onemogla omahne.

Politične novice.

+ Ministrski svet pod cesarjevim predsedstvom se je vršil 24. t. m. zvečer.

+ Ogrska pomoč Dunaju. Po odredbi budimpeštanskega župana dr. Bodyja so 24. t. m. poslali na Dunaj zopet 25 vagonov moke. Skupljanje večjih množin zgodnjega krompirja, zadeva, kakor poročajo, na velike težave in zamude. Vlada je zato ukrenila odločne odredbe ter upajo, da se bodo razmere v par dneh zboljšale.

+ Nemška nestrpnost. »Venkov« poroča: V Karlovih Varih se mudi radi svoje bolezní kraljevogrski škof dr. Doubrava. To dejstvo je pričelo razburjati Nemce. V mestnem svetu je stavil Nemec dr. Körbel predlog, naj se naroči škofu dr. Doubravi, ki se nahaja v kopališču, naj zapusti mesto, ker se ljudje vsled njegovega bivanja vznemirjajo. To kanibalstvo je bilo že preveč celo županu samemu in mestnim svetnikom, ki so predlagatelj predlog z vsemi glasovi proti enemu odklonili, ker bi to ne koristilo mestu, ampak mu škodovalo. — Res nemška nestrpnost ne pozna nobene meje in nobenega taktika.

+ Politične zanimivosti iz polpretekla dobe. V zadnjem Redlichovem članku o nemštvu in slovanstvu (Voss. Zeitung) čitamo med drugim: »Sedaj in tudi že preje so mi zatrjevali, da se balkanska zveza l. 1912. ni vnaprej osnovala z ostjo proti Avstriji-Ogrski, da je bila posebno Srbija jeseni imenovane leta še pripravljena, da se tesneje priključi Avstriji, če bi leta pri-trdila delitvi Albanije med Srbijo in Grško. Po pravici se ravno s slovanse strani povdaja, da je napravila Avstrija-Ogrska tedaj nevarni in brezkoristni polzkus samostojne Albanije manj v svojem nego v interesu dvomljivega zaveznika Italije.« Na drugem mestu piše dr. Redlich: »Tajni se pa tudi ne da, da so bili na slovanski strani posebno v zadnjih letih bolj in bolj zapleteni v zmoto, da je Nemčija aktivno nasprotna slovanstvu. Kriva je bila temu nedvomno nestanovitna politika države, ki je znala vsako prijaznost nasproti vzhodu zravnati s še večjo prijaznostjo nasproti Angliji. Ravno tako usoden je pa postal vpliv avstrijske politike na Nemčijo. Le-ta se ni le dolgo časa udeleževala vsake dunajske zmote v balkanski politiki, marveč se je predvsem slepo prepustila tudi vplivom sicer umiljivega, pa pristranskega stališča nemških avstrijscev nasproti Slovanom. Ne veliki čini, marveč nešteto majhnih ničnosti je ustvarilo vtis protislovanskega nemštva, ki ga je vojna s svojim napadnim in nepolitičnim tolmačenjem v Nemčiji sami izpremenila v aksiom. Ne Čehi, ne večina drugih Slovanov si ni na jasnem, da širni krogi Nemčije take protislovanske politike ne odobravajo.«

+ Proti poljskim poročevalcem v Marmaros-Szigetu. Oblasti v Marmaros-Szigetu so poljskim poročevalcem onemogočile prisostvovati razpravam proti poljskim legionarjem, dasi so le-te javne. Pri dolgi pogajanji so dovolili vstop trem poljskim poročevalcem, a jim obenem onemogočili uporabo pošte in brzojava v mestu samem, tako da so morali čez mejo v Galicijo, da so ondi odposlali svoja poročila. Ostale poljske poročevalce so izgnali. Ko so od ost-le trojice zahtevali, naj svoja poročila predlaga cenzuri, in sicer v nemškem jeziku, so podali protest, nato pa zapustili mesto z izjavo, da bodo po vseh svojih strokovnih organizacijah spravili stvar na dnevni red.

+ Nova spomenica kneza Lichnowskega. »Kurier Lwowski« poroča iz Zeneve: »Daily News« poroča, da izdeluje knez Lichnowski, ki se sedaj nahaja na Švedskem, novo spomenico, katere vsebina bo zelo senzacionalna. Nova spomenica bivšega nemškega poslanika v Londonu bo izšla v vseh evropskih jezikih. Kakor poročajo, bo prodaja te knjige v Nemčiji prepovedana.

+ Hrvatski sabor je sklican za 26. junija.

+ Dalmatinski deželni odbor proti mažarskim nakanam na Bosno in Hercegovino. Z ozirom na znana pogajanja v Budimpešti glede rešitve jugoslovanskega vprašanja je dalmatinski deželni odbor izročil namesniku Nj. Veličanstva v Zadru spomenico, v kateri v imenu dežele slovesno protestira, da bi se rešilo vprašanje o usodi Dalmacije brez deželnega zastopstva. Nato obširno dokazuje, da spadata Bosna-Hercegovina v narodnem in gospodarskem oziru k Dalmaciji in se nikakor ne smeta pripojiti Ogrski, marveč jugoslovanski državi v zmislu majniške deklaracije. Končno prosi, naj namestnik predloži spomenico na Najvišjem mestu.

+ Dr. Kühlmann o Rusiji in Rumuniji. V svojem govoru dne 24. t. m. je izjavil Kühlmann glede na Rusijo: Naša diplomacija se peča za največjo pozornostjo z dogodki zadnjega časa v Rusiji. Ni mogoče verjeti, da privede sedanje silovito vrenje do trajnega ravnotežja. Osamosvojila in odcepila se je cela vrsta ruskih državnih tvor, ki so deloma prepojene popolne državne misli, deloma se že misel razvija. Na Finskem se je odločil boj za tisto stranko, ki stremi po njeni samostojnosti. V sled brestlitske mirovne pogodbe sta se že dejansko ločili od ruske države Kurska in Litva. Posredovalcem je bilo jasno, da bo ustvaril raztrgani Baltik izredno težaven položaj. Litvinci so to težko prenesli in bati se je bilo ločitve med Litvinsko, Estonsko in Kursko. A ravno težaven položaj je zahteval od nas, da se je sklenil tak mir, kakršnega smo sklenili in ki smo ga vam predložili. — O rumunski mirovni pogodbi je Kühlmann izjavil: Med Bolgarijo in Nemčijo, oziroma Avstrijo-Ogrsko, ni bilo z ozirom na mir z Rumunijo nobenih nepremostljivih težav. Drugačnja je pa zadeva med Bolgarijo in Turčijo, ker se je udeleževala Turčija z znanimi četami osvojitve Dobrudže. Nemčija in Avstrija-Ogrska sta se trudili, da se doseže poravnava, ki odgovarja željam obeh strank. Čim prej dobi Bolgarija vso severno Dobrudžo, tem bolje za koristi celotne zveze. Zelo razveseljivo bi bilo, če se sporazumeta Bolgarija in Turčija na posvetu o kondominiju. Avstrija-Ogrska je podpirala v Brestu-Litovskem najnesobičnejšo in najlojalnejšo nemško politiko, valed česar smo našega zaveznika lojalno podpirali glede na vprašanje meje v Karpatih. Nemškim koristim bolj odgovarjajo realne dobave pridelkov, kakor vojna odškodnina v denarju, toda dejansko mora dovoliti Rumunija Nemčiji zelo znatne denarne odškodnine.

+ Dr. pl. Kühlmann o Avstriji-Ogrski in Nemčiji. Berlin, 24. (K. u.) Državni tajnik zunanjih stvari dr. pl. Kühlmann je govoril danes o celotni zunanji politiki. Izjavil je med drugim: Če se smem predvsem pečati z našimi zavezniki, moram omeniti, da je zapustil v sosedni, prijateljski avstrijski-ogrski monarhiji sijajni, srčni in delavni zunanji minister grof Czernin iz notranjih političnih razlogov svoje mesto. Deloval je na »Ballhausplatzu« vedno v prijateljskem smislu nasproti zvezi, kar moram omenjati. Če nas more kaj potolažiti z ločitvijo ministra, je to oseba njegovega naslednika grofa Buriana, preskušene diplomata, katerega zvesto prijateljstvo in udanost do zveze sta vzvišeni nad vsaki dvom. Grofu Burianu gre sozlagava, da sta se sestala cesarja v velikem glavnem stanu. Oba cesarja sta si v navzočnosti svojih diplomatov iznova zagotovila, da se ne bosta le zvesto držala obstoječe zveze, marveč da jo mislita okrepiti, razširiti in poglobiti v političnem, gospodarskem in vojaškem oziru. Odgovorni državniiki so se z ozirom na izraženo voljo vladarjev precej prišli primerno pogajati. Grof Burian je razpravljaj povodom svojega poseta v Berlinu temeljito v konferencah s kanclerjem o temeljih. Misli se menjavajo pismeno in se bodo najbrže posveti nadaljevali povodom kanclerjevega protiposeta na Dunaju. Državni tajnik je govoril na to o Bolgariji, ki je stopila v težki dobi na našo stran. Obvezna zagotovila Radoslavovega naslednika nam najverneje jamčijo, da osebne izpremembe v ministrstvu najmanj ne spreminjajo smeri dosedanje politike.

+ Dr. Kühlmann o rumunski pogodbi, o Bolgariji in Turčiji. V nemškem državnem zboru je Kühlmann 24. t. m. izjavil glede na mirovno pogodbo z Rumunijo, da pogodba ni rešila vprašanja o kondominiju v severni Dobrudži. O tem vprašanju so se vršili že pred dnevi posveti v plenumu. V Turčiji se ni nič spremenilo. Pri likvidaciji takega silnega boja nastanejo seveda vprašanja, ki zahtevajo v veliki meri diplomatsko pozornost obeh držav. Tako vprašanja so rešitev vprašanja o Dobrudži, zadovoljiva rešitev meje ob Marici in kavkaško vprašanje. Nas in Turčije ne ločuje nobeno nasprotstvo koristi. Upam, da bo v teh dneh zboroval v Carigradu no-

svet štirih zaveznikov in kavkaških narodov, ki naj reši nastala vprašanja.

+ Oklic angleških delavskih ministrov. Angleški delavski ministri so izdali oklic, v katerem izjavljajo, da so morali večkrat glasovati proti lastnim nazorom, a da v koalicijskem ministrstvu ni drugače mogoče, vsled česar so tudi ministri drugih strank zatajevali svoje strankarske in osebne koristi. Kljub temu so se izvajale v zadnjih treh letih v večji meri demokratske prenosne, kakor kdajkoli poprej. Svare proti tistim, ki skušajo deliti narod v politične skupine, ki bi nasprotovale druga drugi, ker zavisi od angleškega naroda bodočnost in svoboda Anglije. Naša pomorska moč, naše rude in finančni pripomočki in hrabrost naših mož na bojišču so vzdrževali boj proti nemškemu napadu. Zato se mora ohraniti narodna slova, ker bi na zaveznike najmanjša nesloga učinkovala. Rusija nam je pokazala v zadnjih 16 mesecih, kaj nam grozi. Srečno se je otresla carizma, a postala je žrtev spletke skupnega sovražnika. Prebivalstvo je izčrpano, ponižano in brez moči. Upamo, da bodo Rusi kmalu v stanu podpirati skupno stvar, a zdaj nas skrbi, ker so izpostavljeni militarizmu Nemčije, vsled česar obtežuje nas in druge zaveznike veliko breme. Amerika, ki na srečo mobilizira bojne sile, bo pravočasno izravnala položaj.

+ Brambne dolžnosti na Irskem. Lloyd George ne namerava izvesti, ker noče boja z irskim ljudstvom.

+ Ustavljene časopisi v Petrogradu. V sled volilnega boja bodo izšli v Petrogradu časopisi le, če bodo boljševiki popolnoma zmagali.

+ Vojne ladje entente ne zapuste ruskih pristanišč. Iz Moskve: Zastopniki entente so odgovorili na Čičerinovo noto, da njih ladje ne morejo zapustiti ruskih pristanišč, ker morajo varovati čete entente in blago, ki se je izkrcalo pred breslitovsko pogodbo.

+ Ljening odpotuje v Berlin in na Dunaj. »Izvestija« poročajo: Ljening bo najbrž v kratkem odpotoval na Dunaj in v Berlin, ker smatra vlada sovjetoj za potrebno, da se direktno razgovori z vodilnimi nemškimi in avstrijskimi državniki. Ljeninga bo spremljevalo odposlanstvo boljševiške vlade.

+ Hišno preiskavo v uredništvu puljskega »Hrvatskega lista« je izvršila dne 22. t. m. civilna oblast. Našli niso ničesar.

Toča.

Iz reške doline. Tako žalostnega dne, kakor je bil v nedeljo, 23. junija, pri nas, naši dve občini, košana in šmihelska, ne pomnita. Okrog 3. ure popoldne je pričelo deževati, vedno hujša vihra je prihajala in polagoma je začela padati toča. Ob pol štirih so padala skoro sama ledena zrnja s črno-sivega neba, debela kot orehi. Že se je jelo malo svetliti in bilo je upanje, da je vendar morda kaj ostalo od zlatih nad, toda gorje! Mrzel sever je obrnil oblake, jih pognal nazaj in zaplesal še mnogo hujši ples, kakor je že poprej divjal njegov brat jug. Znova se je usula toča, posamezna zrnja debela kot lepa kokošja jajca. Stekla pri oknih so zažvenketala, z dreves in trti se je usulo listje, lomile so se veje. Kmet ni jokaj, stal je kot otrepel: »Torej se to je prišlo na nas!« Ko je vihra ponehala, je bil strašen pogled. Vse nade našega kmeta, da bo morda vendar nekaj pridelal, da se bo mogel preživeti, vse je uničeno! Kjer so bila žita, ki so letos izjemoma dobro kazala, vidiš le samo nekaj polomljene, zmedene slame. Če hočeš videti, kje je bil fižol, moraš dobro gledati, da opaziš tu in tam po golih steblih, da je bila njiva obdelana; isto je s koruzo in graham; kjer je bilo zelje, je komaj kaj poznati. Krompirjeva njiva je le kup zbitega zelenja. Pod sadnim drevjem leži med zbitim listjem in vejicami na kupe drobnega sadja, posebno češpelj in orehov, ki so letos prelepo kazali. Trta je vsa uničena. O silni toči priča prebito lubje na drevju, pobita stekla pri hišah, da celo ovcam na paši, ki se niso dosti hitro skrile, je prebito kožo. Kaj bo? Prejšnja leta smo rekli: Bog je dal, Bog je vzeli in morali smo dobiti od drugod pomoči ali pa kupiti. Kaj pa letos? Kje dobimo kaj? Kaj poreče aprovizacija, kaj bo z rekviriranjem?

+ Zagorje na Krasu. V nedeljo je strašna toča ves pobila. Tako debela ne pomni noben človek. Pet jih je tehtalo 50 dkg. Zdaj naj pridejo popisovat ubogemu kmetu!

+ Iz šmihela pri Nadanjem selu poročajo, da je v nedeljo, dne 23. t. m. popoldne ob štirih pričela padati toča, debela kakor orehi, neprenehoma skozi četrt ure. Pobrala je veliko pridelkov na polju, drevju in trtah. Posebno v vaseh Mala Pristava, Navin je napravila veliko škodo, tako da bodo morali žito pokositi.

+ Velike Lašče. V nedeljo 23. t. m. popoldne je grozna toča, kakršne ljudje ne pomnijo, razbila skoro vse polje obširne velikolaške župnije.

Dnevne novice.

— Lesce. Podpisani občinski odbor imenuje v slavnostni izjavi kneza in škofa dr. Ant. B. Jegliča za svojega častnega občana za obilne zasluge v dvajsetletnem vladikovanju, posebno s tem, da je s svojo vplivno osebnostjo podprl naše narodne zahteve po ujedinjenju in samostojnosti v smislu deklaracije z dne 30. maja 1917 ter v veliki meri pripomogel do tega, da se v naše kraje vrača edinstvo, složnost in ljubezen. — Občina Lesce, dne 14. junija 1918. Ivan Zarl, župan.

— Duhovniška vest. Semenški duhovnik č. g. štefan Stiper pride v Ribnico za kaplana.

— Narod sebi. Narodnemu gledališču v Brnu je bil v kratki dobi treh tednov dan dar pol milijona kron, kateri bo kmalu dosežen in prekoračen. Češki narod se ne zahvaljuje za tisti dar pojendincu, ker ga je podaril, kakor vedno, »Narod sebi«. Češko ljudstvo pospešuje zbirke in ponosna zgradba drugega Narodnega divadla bo spomenik, ki ga sezida »Narod sebi«. Ne umikajte se, slovenski bratje, v volji: imeti lastno lepo gledališče, dostojno naroda! Kličem vam zato: Sursum corda! — Češki čitalec »Slovenca« z Moravske.

— Za sklad S. L. S. so darovali duhovniki ribniške dekanije, zbrani na ustanovni konferenci Sodalitatis Ss. Cordis Jesu za velikolaški okraj 100 K.

— Tatvina na železnici. Med postajo Ljubljana in St. Peter na Krasu so neznani zlikovci vdrli v železniški voz in pokradli mnogo dragocenih reči, ki so bile lastnina cerkve v Nabrežini. Med drugim so pobrali sedem najboljših mašnih plaščev, en boljši pluvial, dve dalmatiki, vse mašne srajce in drugo cerkveno perilo, razen tega pa še kakih 25 kg voska in sveč. Železnica je to vzela na znanje kot uropanje. Mašne srajce in perilo je po sedanjih cenah vredno več tisoč kron, še več pa mašni plašči. Čudno, vse pride prav. Kaj bodo pač z mašinami plašči naredili?

— Iz Vrhpolja pri Moravčah. O pomenu v današnjih dneh tako zatiranega, a kljub temu na verskem in narodnem polju vedno neumorno, idealno delujočega učitelstva so nam 9. in 16. t. m. govorile le brežestvilne narodne zastave in mlaji, ko sta stopala prvič pred Gospodov oltar č. gg. Pavel Podbregar in Jožef Pele. Vrhpoljska dvorazrednica jima je pokazala cilj in ju tudi pozneje bodrila na težki poti do njega. — Cerkevni govor dne 16. t. m. je imel vlč. g. Švigelj, župnik s Police, v katerem je očrtal ponosa in sreče žarečim Vrhpolcem duhovnikovo poslanstvo. Najlepši zgled pa, kako naše ljudstvo praktično čuti za svoje moze in svojo domovino, so dali svatje, ko so v kratkem času zbrali 735 kron za narodne namene in sicer 435 kron za Krekov spomenik in 300 kron za mariborsko slovensko šolo.

— Zvišanje delavskih plač na Nižje Avstrijskem iz državnih sredstev. Državna zveza avstrijske industrije naznanja z ozirom na zvišanje plač delavstvu v vojni industriji: Povišek plač bodo pač izplačevali podjetniki, toda državna uprava jim ga bo v celoti povrnila. Ti poviki so torej izredna državna doklada, ki jo je dovolila finančna uprava, da se poravnajo sedanje težave ter so vsi udeleženci naglašali, da gre zgolj za provizorno ureditev, ki jo zahtevajo krajevne in časovne razmere na Dunaju in Nižjem Avstrijskem. Če bi prehranjevalne razmere v industrijskih okrajih tudi izven Nižje Avstrije neobhodno zahtevale enako ureditev, naj se med prizadetimi činitelji uvedejo posebna pogajanja.

— Kader 17. pešpolka ne bo premeščen v Košice na Ogrsko, ampak, kakor čujemo, v Galicijo.

— Prvi železniški vlak iz Rusije. »Vorwärts« poroča, da je prispel v Berlin prvi vlak iz Rusije, ki je pripeljal 43 vagonov darov za ruske ujetnike.

— Za dominikanskega provinciala v Dalmaciji je bil izvoljen o. Angjelko Orlandini, prijor v Splitu.

— Žensko učiteljske v Zadru namerava otvoriti dalmatinski deželni odbor.

— Pomanjkanje v Dalmaciji. V Splitu že tri mesece nimajo ni praška kakoršnekoli moke ter se ljudstvo hrani z ovsem, ki ga dobiva na dekagrame.

— Letina v Dalmaciji zaenkrat dobro kaže; vinogradi obetajo obilen pridelek; oljke cveto in je upati, da se bo letos pridelalo dosti olja. Vreme je bilo dosedaj ugodno.

— Tobak na skrivnem sadijo so začeli kmetje po Hrvatskem. Oblasti to vedo in financarji stikajo po poljih in vrtovih za tobačnimi sadikami. 19. t. m. so prišli financarji v Dolnje Orešje, občina Sv. Ivan Zelina, in hoteli populiti tobak. Ženske in otroci so pa zagnali hrup, na kar je straža streljala. Bilo je ranjenih več žen in otrok, najtežje pa 32letni Andro Zidarič, ki se je pred osmimi dnevi

vrnil iz ruskega ujetništva in je bil na celi stvari neprizadet.

Ljubljanske novice.

Ij Moška Marijina družba v Križankih se udeleži jutri, v sredo, popoldne ob četrti uri pogreba svojega člana in odbornika g. Fr. Schifla z zastavo. Prosi se najobilnejše udeležbe. Člani se zbirajo pri mrtvašnici deželne bolnišnice.

Ij Oltarni prt. V izloženem oknu Katoliške bukvarne je za nekaj dni na vopogled nov oltarni prt s krasnimi simboličnimi slikarji in mičnimi ornamentami. Prt, ki ga je z večjo roko izvršila neka ljubljanska gđ. kongregantinja za družbene shode v Alojzijevešču, je vreden, da si ga vsakdo ogleda, kdor se zanima za te vrste umetnosti.

Ij Selitev gorskega strelskega polka št. 2. Danes zgodaj jutraj se je odpeljal v Enns štab in prva stotinja, v četrtek se odpelje druga stotinja in rekonvalescentni oddelek, ki je bil nastanjen v Kamniku, v nedeljo pa tretja in zadnja stotinja. Našim fantom želimo, da bi se čimprej zopet vrnili v svojo domovino.

Ij Letalci nad Ljubljano. Z vojaške strani se nam poroča, da so bili med aeroplani, ki so včeraj krožili nad Ljubljano, trije sovražni. Eden teh je letel iznad Ljubljane proti severu, prišel do Celja in letel od tam čez Novo mesto v smeri proti Zagrebu. Letalski alarm so imeli tudi v Mariboru in celo v Gradcu.

Ij Vse pride prav. Danes ponoči je nekdo ukradel stekleno omarico, v kateri je »Laibacher Zeitung« izobešala uradna poročila in druge brzojavke. Že prej je neznan tat med večkrat ukradel električno svetilko. »Laibacher Zeitung« izjavlja, da vsled tega odslej ne bo več izobešala vojnih poročil in drugih brzojavk.

Ij Umrli so v Ljubljani: Kristina Staudegger, bolniška devica, 66 let. — Ivo Petercel, sin dež. rač. svetnika, pol leta. — Ivan Požar, knjigovezov sin, 1 mesec. — Elizabeta Iskra, občinska uboga, 40 let. — Neža Slova, gostja, 76 let. — Josip Kodrič, bivši tov. delavec, 80 let. — Stanko Grudnik, dijak, 16 let. — Karel Zehnder, inženir, 52 let. — Ivana Poljanec, čevljarjeva žena, 35 let. — Alojzij Gabrovec, bivši posestnik, begunec, 62 let.

Ij Čevlji (št. 24, 25, 26, 27, 28, 29, 34, 35, 36) za begunce, ki stanujejo v Ljubljani, se bodo razdeljevali pri tukajšnjem mestnem magistratu v petek, 28. junija, od 8. do 12. ure dopoldne. Vsak begunec (tudi otroci) mora priti osebno in prinesiti s seboj plačilno polo.

Štajerske novice.

š O obisku sovražnih letalcev poroča »Grazer Tagblatt« iz Maribora: 24. t. m. ob tričetrt na 10. uro je vojaška oblast obvestila mestni svet, da so prileteli nad Ljubljano sovražni letalci, ki nadaljujejo svoj polet proti severu. Tekom 10 minut je izvršil mestni svet vse odredbe, da obvesti prebivalstvo o nevarnosti. Glavni trg so izpraznili, večino trgovin zaprli in v šolah so odvedli otroke v kleti. Ob 11 uri 25 minut je bil alarm končan.

š Najvišje cene za prešiče. Štajersko namestništvo je določilo sledeče najvišje cene za prešiče: Zaklani prešiči: Mesnati prešiči, dobro rejeni, 14 do 16 kron, manj rejeni 12 do 14 kron za kilogram. Spehnate svinje 16 do 18 kron in prve vrste 18 do 20 kron za kilogram. Za živo težo mesnati prešiči 25 odstotkov in svinje 20 odstotkov manj kakor za zaklane svinje.

Primorske novice.

p Premoženje so zaplenili odsotnemu vseučiliščniku Viktorju Favetti, roj. v Gorici l. 1890. in tja pristojnemu, ker je osumljen zločina proti vojni moči države.

p Odda se mesto hišnika v Opatiji v Istri pri nekem generalu, ki pa ni stalno tam, ampak samo v poletnem času. Hišnik mora biti iz Primorske. Je lahko oženjen, pa brez otrok. Dotični ne stanuje v vili, ampak ima hišo posebej. Hiša je lepa. Natančnejša pojasnila daje posredovalnica za goriške begunce v Ljubljani.

p Za glavne učitelje na ženskem učiteljskem v Gorici so bili imenovani: okr. šol. nadzornika Lasč Andrej in Sivec Franc ter naduč. Komac Adolf, za glavne učiteljice pa dosedanje vadiške učiteljice: Koršič Leopoldina, Kenda-Pirjevec Irma, Ciani Sofija in Konstantin Eliza.

p Kdo izmed vrnivših se ujetnikov kaj ve o Jožetu Gergoletu iz Doberdoba, ki je služil pri 27. dom. pp. in bil v ujetništvu v vladimirski guberniji, naj blagovolji sporočiti našemu uredništvu.

Aprovizacija.

a Goveje meso na zelene izkaznice B. Stranke z zelenimi izkaznicami B prejmejo goveje meso po znižani ceni v sredo, dne 26. t. m. in v četrtek, dne 27. t. m. v cerkvi sv. Jožefa. Določan je

tale red: V sredo, dne 26. t. m. popol- dne od pol 2 do 2 štev. 1 do 200, od 2 do pol 3 štev. 201 do 400, od pol 3 do 3 štev. 401 do 600, od 3 do pol 4 štev. 601 do 800, od pol 4 do 4 štev. 801 do 1000, od 4 do pol 5 štev. 1001 do 1200, od pol 5 do 5 štev. 1201 do 1400, od 5 do pol 6 štev. 1401 do 1600. V če- trtek, dne 27. t. m. dopoldne od 8 do pol 9 štev. 1601 do 1800, od pol 9 do 9 štev. 1801 do 2000, od 9 do pol 10 štev. 2001 do 2200, od pol 10 do 11 štev. 2201 do konca.

Gospodarske novice.

g Ljudska posojilnica je podpisala VIII. avstr. vojnega posojila za svoj račun, kakor pri dosedanjih vojnih posojilih, 500.000 K. Dosedaj so pri Ljudski posojil- nici podpisali med drugimi sledeči: K. Anton v Krnjo 12.000 K, Pristov Josip, Ljubljana, 3000 K, Oražem Josip, župan v Mostah pri Ljubljani, 1000 K, županstvo občine Moste pri Ljubljani 3000 K, G. A. Idrija 1000, S. F. M. Ljubljana 10.000 K, S. M., škofja Loka, 3000 K, Mak Ivan, c. kr. orož. stražmojster, Mirna, na Lenj- skem, 1000 K.

Zgubljeno - najdeno.

Zgubila se je dne 24. t. m. popoldne briljantna broška. Poštenega najditelja se naproša, da bi isto oddal proti dobri na- gradi pri tvrdki H. Suttner, Mestni trg.

Zgubila se je v ponedeljek popol- dne od Karlovskega mostu do Sv. Ja- koba vrhna svetla suna triletnega otroka. Pošten najditelj, naj jo odda proti nagradi v Gradaški ulici 8, I. nad.

Dolična ženska, ki je v nedeljo vzela v cerkvi Srca Jezusovega svilen dežnik in za tistega pustila star slab dežnik tam, se pozivlja, da ga takoj odda v zakristiji cerkve Srca Jezuso- vega.

Zgubila se je v nedeljo med 10. in 12. uro zlata verižica z obeskom (Ma- rijina podoba). Ker je izgubiteljici drag spomin, se prav lepo prosi, da jo naj- ditelj proti dobri nagradi vrne. Poljan- ska cesta štev. 5, prit.

Zahvala.

Vsem, ki so povodom smrti naše iskreno ljubljene

Edeltraute

podali toliko ljubeznivih dokazov so- čustvovanja, kakor tudi za številno spremstvo na njenem zadnjem potu izreka najtoplejšo zahvalo

globoko žalujoča rodbina:

HANS KRISPER.

Zahvala.

Najiskrenejše se zahvaljujeva povod- dom smrti najine preljube mame

H. Harmel roj. Gorup

vsem, ki so jo v boleznih obiskovali in tolažili, poklonili ji cvetice in ven- ce ter jo spremili k večnemu počit- ku, zlasti za mnogobrojno udeležbo čč. duhovščine, uradništva, gg. pro- fesorjev, družtev, sorodnikov, prijate- ljev in znancev, kakor tudi končno za vse druge obile dokaze spoštovanja pokojnice in za nama izraženo so- čutje.

Idrija, dne 23. junija 1918.

Adolf Harmel, učitelj v Cerknici. Julija Kogej roj. Harmel, notarja so- proga v Postojni.

Uprava »Slovenca« sporoča pre- tresljivo vest, da je žrtvoval na oltar domovine svoje mlado življenje nje zvesti, marljivi uradnik, gospod

Franjo Schöff

Podlegel je rani, ki mu jo je za- dala dne 15. t. m. italijanska granata ob Pivci, včeraj dne 24. junija ob pol 8. uri zjutraj po prejemu svetih za- kramentov v tukajšnji garnizijski bol- nišnici.

Zemske ostanke blagega rajnika prepeljejo dne 26. junija ob 4. uri po- poldne iz mrtvašnice v deželni bol- nični na pokopališče pri Sv. Križu.

Pokoj večni njegovi duši!

Ljubljana, 25. junija 1918.

Potrli v neizmerni žalosti naznanja- mo vsem sorodnikom in prijateljem, da je naš iskreno ljubljani, predobri sin in brat, gospod

Avgust Heuffel

poddesetnik gor. strel. polka štev. 2

vsled hude bolezni, nakopane si pri izvrševanju svoje domovinske dolž- nosti po mukopolnem trpljenju, v naj- lepši dobi svojega življenja preminul.

Pogreb našega predraga se vrši v sredo, dne 26. t. m. ob pol 6. uri po- poldne iz deželne bolnice na pokop- ališče na Viču.

V Ljubljani, dne 25. junija 1918.

ŽALUJOČI OSTALI.

Potrli od neizrecne bolesti nazna- njamo v imenu vseh sorodnikov, da je naš iskreno ljubljani, blagi in dobri brat, nečak in svak, gospod

Karel Lebinger

c. kr. poročnik nekega polka gorskih strelcev

v 23. letu svoje dobe, na italijanskem bojišču dne 18. junija t. l. na čelu svojega voja jurišajoč padel junaške smrti.

Litija, dne 24. junija 1918.

Globoke žalujoča rodbina: HENRIK LEBINGER.

Bogu vsemogočnemu je dopadlo po- klicati k Sebi našega iskreno ljublje- nega brata oziroma svaka in strica, gospoda

Franjo Schöffa

ki je včeraj, dne 24. t. m. ob pol 8. uri zjutraj previden izdihnil svojo bla- go dušo v garnizijski bolnici ljubljani- ski vsled rane, ki mu jo je zadala granata na italijanskem bojišču.

Truplo nepozabnega rajnika se pre- pelje jutri, dne 26. t. m. ob 4. uri popoldne iz deželne bolnice na po- kopališče pri Sv. Križu in položi k večnemu počitku.

Svete zadušne maše se bodo brale v raznih cerkvah.

Dušo prebлага pokojnika pripo- ročamo pobožni molitvi.

Ljubljana, 25. junija 1918.

Ivanka, Tinka, Tončka, sestre. — Ljudevit, brat. — Cilka omož. Schöff, svakinja. — Ljudevit, Lejzi, Danica, Franjo, Milenka, nečaki.

Romarski pokriti voz vož-parizar

na peresih, s 23 sedeži, pred vojsko nov, in v dobrem stanju, STA NAPRODAJ pri JOZEPU LEBAR v BLAGOVICI 9, pošta LUKOVICA.

Išče se zanesljiv štacunski hlapec

Kje? pove upravnistvo »Slovenca« pod št. 2179.

Razne

pletenine

(n. pr. jerbasi vseh vrst),

sušilnice

za zelenjavo in sadje,

in razne druge

kmetijske potrebe

se dobijo pri

Kmetijski zadrugi, Račje, Štaj.

Kobilica. 2 voza, oprava

in sedlo

radi odpotovanja naprodaj. — Kje, pove

upravnistvo lista pod št. 2169.

KUPIM že rabljen

šivalni stroj

Ponudbe na: Staritrč 3/II, LJUBLJANA.

NAPRODAJ je razna

hišna oprava

ŠIVALNI STROJ, razno NAKITJE za klobuke

(nojeva peresa), ŠTEDILNIK in MOLZNA KOZA.

Ogleda se lahko pri

I. GREGORIČ, ŠT. VID 61 nad LJUBLJANO.

Služba strojnika

k elektromotorju, ki se razume tudi na bencin-

motor, SE ODDA s hrano in stanovanjem. —

Nastop s 1. avgustom. Ponudbe z navedbo plače

na J. ORAŽEM, MOSTE PRI LJUBLJANI.

KUPI SE vsaka množina 2163

sodov za zelje

Ponudbe s ceno in približno velikostjo na: JOŽEF ORAŽEM, župan, MOSTE PRI LJUBLJANI.

stanovanje

IŠČEM ZA TAKOJ 2156
obstoječe iz 2-3 sob in
kuhinje v mestu. Ponudbe
na PETROVIČ, Dalmatinova ulica št. 10.

Kdor hoče v resnici zadostno poskrbeti za svojo rodbino, naj se poslužuje izredno ugodnih pogojev

vojno- posojilnega zavarovanja

Brez vse zdravniške preiskave. Takoj v veljavil Brezplačna pojasnila in proračune dá zavarovalni oddelek za Trst, Istro in Gorško-Gradiško c. kr. avstrijskega vojaškega sklada za vdove in sirote v TRSTU, VIA LAZZARETTO VECCHIO 3.

Iščem gospod čno

ki bi bila za čas počitnic pri mojih treh otrocih v starosti 5, 7 in 9 let. Vrtnarice imajo prednost. Hrana v hiši, plača po dogovoru. — Ponudbe pro- sim pod »Vzgoja 2173« na upravo »Slovenca«.

Dobra

kuharica sprejme. — Ponudbe na upravo pod št. 2171.

Pisalni stroj

nov, prodam takoj. — Ponudbe prosim na poštini predal št. 143, Ljubljana.

IŠČEM MALO 2156

skladišče za prodajalno

v mestu. Ponudbe na Petrovič, Dalmatinova ul. 10.

Iščena ženitna ponudba.

C. kr. poduradnik, 35 let star, z letnimi rednimi prispevki 3000 K, se želi poročiti z deklico neoma- deževane preteklosti, ne nad 30 let staro. Deklice, ki so absolvirale kako gospodinjsko šolo, so muzi- kalično naobrazene, imajo posestvo ali kako dobro idečo obrt, imajo prednost.

Vdove do dveh otrok niso izključene. Le resne ponudbe z natančnim naslovom in z najmlajšo sliko sprejema iz prijaznosti upravništvo »Slovenca« pod: »MIRNI DOM« 2101.

Tajnost častna stvar.

Kdor kupi ali prodaja

naj se obrne na RAJKO KOTNIKA, DOBRLJE, pošta GUSTANJ (Gutenstein), KOROŠKO. Ima

izborni kavni nadomestek I. med,

konjak, izborne surogate i. dr.

KUPI STEKLENICE IN ZAMAŠKE.

SPREJME SE

mizarški vajenec

LJUBLJANA, BREG št. 20. 2152

KDO VE, kje se nahaja sedaj ANTON PREVC, doma iz PREVOJ na Gorenjskem? — Morebitna pojasnila prosi proti povrnitvi stroškov

JOZEFA KALČIČ,

2140 LOKA št. 24, ČRNOMELJ.

Svarilo.

Od raznih strani dobivamo poročila, da potniki raznih zavarovalnih družb iz- rabljajo naš zavod v svoje agitacijske na- mene pod pretvezo, da so z njim združeni. Proti dotičnim nastopimo z vsemi zakoni- timi sredstvi. Naš zavod je popolnoma sa- mostojen in nima za nas nobeden delovati, ki nima našega pooblastila. Zahtevajte te- daj vedno, da se z njim izkaže. Priporo- čamo pa lahko le »Kranjsko deželno po- družnico n. a. deželne življenjske, rentne, nezdgodne in jamstvene zavarovalnice v Ljubljani«, katere potniki tudi za naš za- vod delujejo.

Vodstvo

»VZAJEMNE ZAVAROVALNICE«

proti požarnim škodam in poškodb

cerkvenih zvonov v Ljubljani.

Kranjska deželna podružnica n. a. deželne žiollenske in rentne zavarovalnice v Ljubljani, Marije Terezije c. št. 12 II

sprejema

vojno-poz. zavarovanja za 8. vojno posojilo.

Najugodnejši pogoji!

Pojasnila vedno na razpolago!

Išče marljive posredovalce.

Ze sedaj je potreba, da

skrbite!

Jesensko gnojenje

je najvažnejše! S težavami dobite kajnit, ki vsebuje

14% kalija

Zato prosimo odjemalce, da mi takoj po- dajo naročila, da zamorem jeseni pravo- časno poslati. — Pojasnila in skrajne po- nudbe na razpolago!

Vinko Vabič, 2168

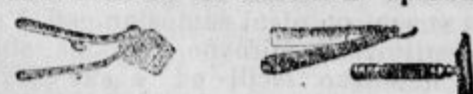
veletržec, Žalec, Štajersko.

— NAPRODAJ JE —

par lepih elegantnih KONJ

pripravnih zlasti za kočijo. — Kje, pove uprava »SLOVENECA« pod št. 2110.

Dobri brivski in lasestrižni aparati

Ia britev iz srebro-jekla K 3-50, 4, 5; var- nostni brivski aparati, poniklani K 3, 5, zn. »Periekt« s 6 rezili K 16, 20; dvo ez. rezila tucat K 5, 6. Ia lasestrižni apa- rat K 11, 12. Zamena dovoljena ali denar nazaj. Pošilja po povzetju ali predplačilu c. in kr. dvorni založnik JAN. KONRAD, izvozna trdka, Brnx št. 1755, Češko. 111

Strojnika

sprejme

strojna tovarna

SAMSA & CO.

:: v Ljubljani. ::

Metelkova ulica 4.

— Nastop takoj. —

Kupujem:

les za jame od 12 cm naprej mehak okrogel les, [na nt, smrekovo lubje | lansko in čreslo | letošnje, kstanjev les | od 10 cm hrastov les | naprej,

Prosim ponudbe s skrajnimi cenami, množino in navedbo roka za odjajo.

VINKO VABIC,

Žalec 9, Južno štajersko.

Kulantno poslovanje. Takojšnje plačilo proti duplikatom.

PRI GRADNJI TOVARNISKEGA POSLOPJJA

blizu kolodvora v TRŽIČU se sprejmo

zidarji in tesarji s plačo od K 1'40

do K 1'70 na uro.

s plačo od K —80

do K 1'20 na uro,

s plačo od K —60

do K —70 na uro.

Čezurno delo se plača po dogovoru. — Za dobro prehrano, ki stane 4 do 5 K na dan, je skrbjeno.

Na razpolago brezplačno stanovanje. — Vpraša naj se pri

g. Žumer, Ljubljana, Vrhovčeva ulica 3

ali naravnost na stavbišču. 2079

SIGORIN

zatre čudovito naglo

stenice

Vzorčna steklenica K 4—, velika stekle-

nica K 16—, brizgalnica K 2—. Vsa na-

ročila naj se naslavljaajo naravnost na

»Lekarna pri upanju« Pees 16, Ogrsko.

Apotheke »zur Hoffnung«

Kneza Auersperga TERMALNO KOPALIŠČE

Toplice na Kranjskem

Železniška postaja: Straza-Toplice. — Sezona od

1. maja do 1. oktobra.

BOGATI RADIOAKTIVNI VRELCL

37% naravne toplote. Odlično učinkujoči pri revmi,

trganju, neuralgijah (ischias), eksudatih itd. Bazen,

posebne kopeli, močvirne kopeli, elektroterapija,

masaža, Lepa lega, gozdov bogata okolica, sobe za

tujce, restavracija. — Prospekti in pojasnila brez-

plačno pri KOPALISKEM RAVNATELJSTVU.